

BİRDEN GÜNGÖREN BULGAN

**GEORG JELLINEK'İN
HAK VE DEVLET
KURAMI**

onikilevha
11000 11 10000001 01110 01 0001 01 01 01 01

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
GİRİŞ.....	1
1. Jellinek'in Yaşadığı Dönem, Hayatı, Eserleri ve Onu Etkileyen Düşünürler	5
1.1. Jellinek'in Yaşadığı Dönem	5
1.1.1. Avusturya ve Almanya'da Siyasi Ortam.....	5
1.1.2. Almanya ve Avusturya'da Yaşayan Yahudilerin Durumu.....	9
1.1.3. Jellinek'in Hayatı ve Eserleri.....	11
1.2. Jellinek'i Etkileyen Ortam ve Düşünürler	25
1.2.1. Jellinek Döneminde Hukuki Pozitivizm	25
1.2.2. Jellinek'i Etkileyen Düşünürler.....	32
1.2.2.1. Gerber ve Devlet Pozitivizmi.....	32
1.2.2.2. Laband ve Devletin Hukuki Kişiliği	36
1.2.2.3. Jhering'de Amaç Teorisi ve Devletin Kendisini Sınırlandırması.....	39
1.3. Jellinek'in Dönemi Açısından Özgünlüğü	41
2. Jellinek'in Hak Kuramı.....	44
2.1. Subjektif Kamusal Haklar ve Statü Teorisi	44
2.1.1. Statülerin Sınıflandırılması.....	47
2.1.1.1. Pasif Statü	49
2.1.1.2. Negatif Statü.....	50
2.1.1.3. Pozitif Statü	52
2.1.1.4. Aktif Statü.....	53

2.1.2. Statü Sınıflandırmasına İlişkin Yorum ve Eleştiriler (Hesse, Häberle, Alexy, Pauly, Brugger)	55
2.2. Jellinek'in İnsan Hakları Teorisi	67
2.2.1. İnsan Haklarının Temeli olarak Reform ve İnanç Özgürlüğü	67
2.2.1.1. Jellinek'in Rousseau'nun Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesinin Temeli Olarak Görülmesine İlişkin Eleştirisi	67
2.2.1.2. Amerikan Bildirgelerinde İngiliz Bildirgelerinin Etkisi	69
2.2.1.3. Amerikan Kolonilerinde İnanç Özgürlüğü	71
2.2.1.4. Amerikan Bildirgelerinin Fransız Bildirgesine Etkisi	75
2.2.1.5. Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesinin Avrupa Hukuk Sistemine Katkısı.....	78
2.2.2. Jellinek'in İnsan Haklarını Temellendirişine İlişkin Eleştiriler ve Yorumlar	79
2.2.2.1. Jellinek ve Boutmy Arasındaki Polemik..	79
2.2.2.2. Jellinek'in İnsan Haklarının Temeli Olarak Gördüğü İnanç Özgürlüğüne İlişkin Yorumlar.....	87
2.3. Jellinek'in Temel Haklar, Azınlık Hakları ve Seçme Hakkına İlişkin Görüşleri	92
2.3.1. Temel Haklar.....	92
2.3.2. Azınlık Hakları	95
2.3.3. Seçme Hakkı.....	98
3. Jellinek'in Devlet Kuramı	101
3.1. Genel Kamu Hukukunun Gelişimi	101
3.2. Çift Yön Kuramı.....	104

3.2.1. Çift Yön Kuramının Metodolojik Olarak Ele Alınması	107
3.2.2. Olgusal Olanın Normatif Gücü	108
3.2.3. Çift Yön Kuramının Önemi.....	112
3.3. Devletin Sosyal Öğretisi.....	113
3.3.1. Devletin Varlığına İlişkin Teoriler.....	113
3.3.1.1. Devletin Nesnel Varlığına İlişkin Teoriler	113
3.3.1.1.1. Bir Olgu Olarak Devlet.....	114
3.3.1.1.2. Bir Durum Olarak Devlet.....	114
3.3.1.1.3. Devletin Unsurlarıyla Özdeş Olması.....	114
3.3.1.1.4. Doğal Bir Organizma Olarak Devlet.....	115
3.3.1.2. Devletin Öznel Varlığına İlişkin Teoriler.....	115
3.3.1.2.1. Devletin Ruhsal Ve Etik Bir Organizma Olduğuna Dair Yaklaşımlar	116
3.3.1.2.2. Kolektif Ya Da Birlik Olarak Devlet.....	117
3.3.1.2.3. Bir Hukuk Kavramı Olarak Devlet.....	118
3.3.2. Devleti Temellendiren Teoriler.....	119
3.3.2.1. Devletin Teolojik-Dini Olarak Temellendirilmesi	119
3.3.2.2. Güç Teorisi.....	120
3.3.2.3. Hukuk Teorileri	121
3.3.2.4. Etik Teori.....	123
3.3.2.5. Psikolojik Teori.....	124
3.3.3. Amaç Teorileri.....	124
3.3.3.1. Yayılımcı Devletin Amaçları	125
3.3.3.1.1. Faydacı ve Mutluluğa İlişkin Teori	125
3.3.3.1.2. Etik Teori	126

3.3.3.2. Sınırlandırıcı Amaç Teorileri	127
3.3.3.3. Göreceli Devlet Amaçları	127
3.4. Devletin Genel Hukuk Öğretisi	130
3.4.1. Üç Unsur Teorisi.....	130
3.4.1.1. Toprak Unsuru (Staatsgebiet)	131
3.4.1.2. Halk Unsuru (Staatsvolk)	132
3.4.1.3. Devletin İktidarı	134
3.4.2. Üç Unsur Teorisine İlişkin Farklı Yaklaşımlar	139
3.5. Devletin Yönetim Biçimleri, Organları ve Fonksiyonları.....	144
3.5.1. Devletin Yönetim Biçimleri.....	144
3.5.2. Devletin Organları ve Fonksiyonları	147
3.6. Jellinek ve Devletlerarası Hukuk	150
3.6.1. Devletin Kendisini Sınırlaması Tezi Ve Devletler Hukuku Açısından Önemi	150
3.6.2. Devletlerarası Bağlantılar ve Birlikler	156
3.6.3. Jellinek'in Devletler Hukuku Teorisinde Kant ve Hegel'in Etkisi.....	162
3.6.4. Jellinek'in Objektif Bir Devletler Hukuku Oluşturma Çabası.....	165
4. Georg Jellinek'in Max Weber, Hans Kelsen, Hermann Heller ve Walter Jellinek Üzerinde Etkisi....	169
4.1. Weber'de Jellinek Etkisi	169
4.1.1. Sosyolojik Devlet Teorisi	171
4.1.2. Weber'in İnsan Hakları Çalışmalarında Jellinek Etkisi.....	174
4.1.3. Weber'in İdeal Tip Kavramında Jellinek Etkisi.....	178
4.2. Kelsen'de Jellinek Etkisi	185
4.2.1. Kelsen'in Çift Yön Kuramı Konusundaki Sınıflandırması ve Eleştirisi.....	186

4.2.2. Devletin Haksızlığı ve Devletin Kendisini Sınırlandırması Konusunda Kelsen'in Görüşleri.....	189
4.2.3. Anayasa Mahkemesi Konusunda Jellinek ve Kelsen'in Öncülüğü.....	193
4.3. Hermann Heller'in Jellinek'in Metoduna Eleştirisi.....	203
4.3.1. Jellinek'in Çift Yön Kuramının Eleştirisi.....	204
4.3.2. Devletin Amacı ve Güç İlişkileri.....	206
4.4. Walter Jellinek'in Dönemi ve Genel Devlet Öğretisi Başlıklı Eserin Yeniden Basımı	207
SONUÇ	213
KAYNAKÇA	219